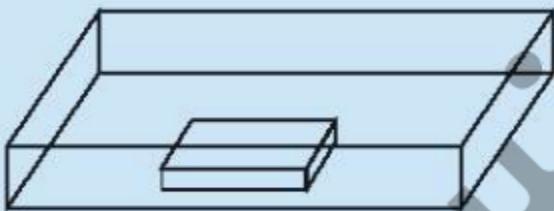

اگر مکعبی داخل مکعب دیگر قرار بگیرد، برای محاسبه‌ی حجم فضای بین آنها، باید حجم مکعب داخلی را از حجم مکعب بیرونی کم کنیم.

نکته

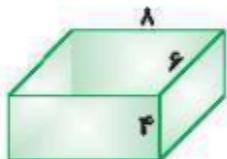
حجم مکعب داخلی (کوچکتر) - حجم مکعب بیرون (بزرگ‌تر) = حجم فضای بین دو مکعب

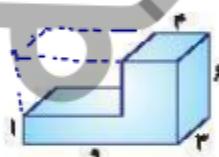
فعالیت کلاسی

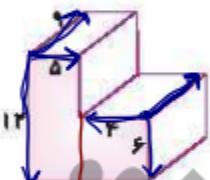
۱ حجم شکل‌های زیر را حساب کن.

$$\text{الف} \quad 3 \times 9 \times 8 = 192$$

$$\text{ب} \quad 9 \times 6 \times 3 = 162$$

$$\text{پ} \quad 9 \times 5 \times 12 = 540$$

$$5 \times 5 \times 3 = 75$$

$$9 \times 4 \times 6 = 216$$

$$192 - 75 = 87$$

$$540 + 216 = 756$$

۲ طول و عرض و ارتفاع یک جعبه ۱۵، ۸، ۱۲ واحد است. حجم آن چقدر است؟

$$120 \times 80 \times 150 = 1440000$$

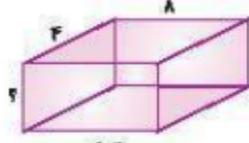
۳ جعبه‌ای به طول ۳ و عرض ۲ سانتی‌متر داریم که حجم آن ۶ سانتی‌متر مکعب است. ارتفاع این جعبه چند سانتی‌متر است؟

$$3 \times 2 \times \boxed{?} = 6$$

۴

اگر حجم دو شکل زیر برابر باشد اندازه‌ی ارتفاع مکعب مستطیل چقدر است؟

$$4 \times 4 \times 4 = 64$$

$$8 \times 4 \times 2 = 64$$

۵

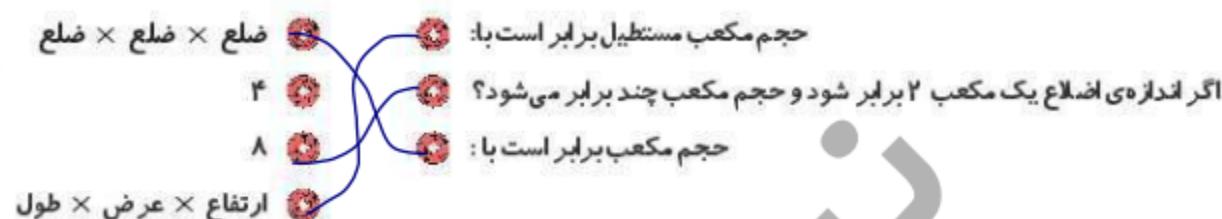
در یک جعبه‌ی مکعب مستطیل شکل بزرگ به طول، عرض و ارتفاع ۵، ۴، ۶ سانتی‌متر چند صابون به ابعاد ۲ سانتی‌متر قرار می‌گیرد؟

$$50 \times 40 \times 60 = 120000$$

$$2 \times 2 \times 2 = 8 \quad 120000 \div 8 = 15000$$

عبارات زیر را به عدد یا کلمه‌ی مناسب وصل کن. (یک مورد اضافی است.)

درستی و نادرستی هر عبارت را مشخص کن.

الف: جُم مکعبی به ضلع ۲ سانتی‌متر برابر $\frac{1}{2}$ سانتی‌متر مکعب است.

ب: جُم یک جسم، با تغییر شکل ظاهری آن تغییر می‌کند.

پ: اگر طول، عرض و ارتفاع مستطیلی ۳ برابر شود، جُم آن $\frac{1}{2}$ برابر می‌شود.

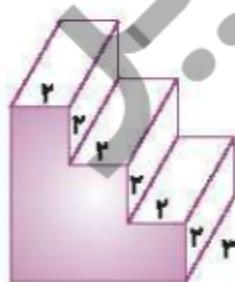
در جای خالی عدد مناسب بگذار.

الف: جُم مکعب مستطیلی به ابعاد $1 \times 1 \times 1$ برابر است با ..... ۰.۰۰۵ واحد.

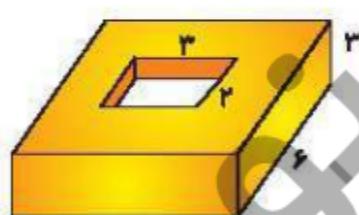
ب: گیستره‌ی مکعب از ..... ۶ ..... مرع هماندازه ساخته می‌شود.

پ: گیستره‌ی مکعب مستطیل از ..... ۶ ..... مستطیل که ..... ۹ ..... به ..... ۶ ..... باهم برابرند تشکیل شده است.

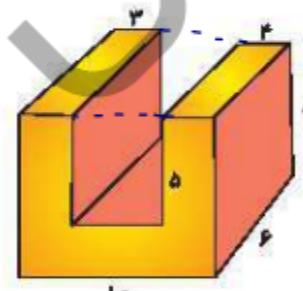
جُم شکل‌های زیر را به دست بیاور.

(الف)

(ب) (حفره تا انتهای ادامه دارد.)

(پ)

$$\begin{aligned} 2 \times 2 \times 3 &= 12 \\ 4 \times 2 \times 3 &= 24 \\ 6 \times 2 \times 3 &= 36 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 5 \times 3 \times 2 &= 30 \\ 2 \times 3 \times 1 &= 6 \\ 30 - 6 &= 24 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 6 \times 5 \times 3 &= 90 \\ 4 \times 3 \times 2 &= 24 \\ 90 - 24 &= 66 \end{aligned}$$

داخل مکعب مستطیلی به ابعاد ۳، ۲ و ۱ سانتی‌متر، چند مکعب مستطیل به ابعاد ۱، ۱ و ۱ سانتی‌متر جامی گیرد؟

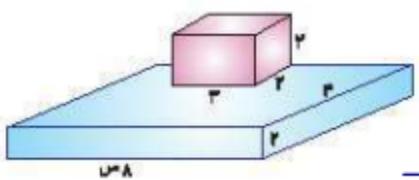
$$4 \times 2 \times 1 = 8$$

$$1 \times 1 \times 1 = 1$$

$$39.000 \div 1 = 39.000$$

۵

۶ حجم شکل مقابل چند سانتی‌متر مکعب است؟

$$8 \times 4 \times 2 = 64$$

$$3 \times 2 \times 2 = 12$$

$$64 + 12 = 76$$

حجم یک مکعب از ۶۴ مربع درست است.

برای کار و کردن یک جعبه‌ی مکعب شکل، ۹۶ سانتی‌متر مربع کاغذ مصرف کردیم. حجم جعبه چند سانتی‌متر مکعب است؟

نمودارهای مطلع
۹۶ = ۱۶ × ۶ ⇒ مساحت یک مربع
 $16 = 4 \times 4$

$$\text{حجم مکعب} = 4 \times 4 \times 4 = 64$$

سوالات ریاضی پیش‌رفته

۱ حجم مکعب اول ۵۱۲ برابر حجم مکعب دوم است. طول ضلع مکعب دوم چند برابر مکعب اول است؟

$$\frac{1}{6}$$

$$\frac{1}{8}$$

$$\frac{1}{4}$$

۸ (۱)

۲ محیط گستردگی مکعبی ۱۲۶ سانتی‌متر است. در صورتی که آن را به صورت یک مکعب درآوریم، حجم این مکعب چند سانتی‌متر مکعب خواهد بود؟

$$752 \quad (۴)$$

$$774 \quad (۳)$$

$$729 \quad (۲)$$

$$784 \quad (۱)$$

۳ از مکعبی به ضلع ۵، مکعبی مستطیلی به ابعاد ۲، ۳ و ۴ خارج می‌کنیم. حجم باقی مانده کدام است؟

$$154 \quad (۴)$$

$$156 \quad (۳)$$

$$158 \quad (۲)$$

$$1 \cdot 1 \cdot 1 \quad (۱)$$

۴ حجم ظرفی ۴۰۸۰۰۰ سانتی‌متر مکعب است. اگر ارتفاع آن ۸۵ سانتی‌متر و عرض آن ۵ واحد کمتر از آن باشد. طول ظرف چقدر است؟

$$50 \quad (۴)$$

$$85 \quad (۳)$$

$$60 \quad (۲)$$

$$68 \quad (۱)$$

۵ کمترین تعداد مکعب‌های مساوی که برای درست کردن مکعب مستطیلی به ابعاد $60 \times 40 \times 40$ لازم است چندتاست؟ (کلکورو)

$$96 \quad (۳)$$

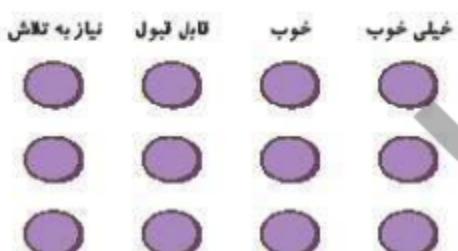
$$12 \quad (۲)$$

$$96000 \quad (۱)$$

$$6 \quad (۱)$$

$$12000 \quad (۴)$$

خودارزیابی

توانایی درک حجم مکعب و مکعب مستطیل

توانایی محاسبه‌ی حجم اشکال در مسازی

شناخت واحد اندازه‌گیری جامدات